

Uvodnik 8/2001

Kako iz podatkov izluščiti informacijo, kako informacije pretvoriti v znanje, kako priti od znanja k spoznanjem in modrosti? Odgovore na tovrstna vprašanja išče človek že od prazgodovinskih časov. O tem pričajo npr. tudi stvaritve jamskega človeka na stenah Altamire, Lascauxa in drugih jam, pa tudi bogastvo knjižnega gradiva vse do potencialne neskončnosti interneta.

V teh prizadevanjih je človek ustvaril različne tehnologije in metodologije, ki pa same po sebi niso dale in ne morejo dati zadovoljivih odgovorov. Odgovor lahko da skupaj s tehnologijo in metodologijo le človek, ki pozna vsebino. Šele harmonizacija vseh treh: vsebine, tehnologije in metodologije lahko rojeva novo vrednost. Tega se vse prepogosto premalo zavedamo.

Skozi vso zgodovino je šlo v vzgojno-izobraževalnem procesu za poseben odnos med učencem in učiteljem, ki se je tudi zaradi tehnoloških sprememb sam spreminjal. Nekateri trdijo, da premalo, spet drugi, da se je spreminjal preveč. Res je, da bi učitelj izpred sto let večinoma brez posebnih težav učil v današnji šoli. Tega praviloma za druge poklice ne moremo trditi. Zamislimo si zdravnika, npr. kirurga izpred sto let, ki bi ga postavili v sodobno operacijsko sobo. Zmotne so trditve, da gre le za pomanjkanje tehnoloških znanj. Vozniško dovoljenje potrebujemo, če hočemo sami voziti avto, ni pa samo po sebi dovolj, da bi si znali z avtom bogatiti življenje in delo.

Tehnologija sodobne informacijske družbe prinaša nove modele, načine, tehnike in metode dela. V splošnem

skušamo ob upoštevanju moči in nemoči tehnologije povečati sposobnosti človeka, s posebnim poudarkom na miselnih procesih. Vsem je jasno, da pri tem ne moremo in ne smemo spregledati človeka, njegove moči, nemoči in ambivalentnosti naših kognitivnih procesov. Teže pa je to upoštevati v praksi.

Kompleksnost življenja narašča, človek, zlasti mlad, se počuti vse manj sposobnega spopasti se s to kompleksnostjo. Zdi se, da smo vse bolj ranljivi. Če kaj, potem lahko v sodobni informacijski družbi trdimo, da je med ljudmi treba gojiti ustrezen odnos, tj. partnerski odnos, ki je značilen za ustvarjalni tim. V tem odnosu ubirajo skupne strune tehnologija, metodologija in vsebina dela ter človekova narava. To je razvojno raziskovalni proces, ki ga mora gojiti tako posameznik kot tudi tim. Obstaja samo »model« realnosti. Vse razpoložljive modele, tehnike in metode moramo problemu, ki ga rešujemo, bolj ali manj prilagajati. Pri tem pa le ne pozabimo na misel pisatelja Antoina de Saint-Exuperyja, avtorja knjige Mali princ, ki pravi, da »življenje ustvarja red, toda red ne ustvarja življenja«.

Pri iskanju odgovorov na številna vprašanja na poti k uspešni vzgoji in izobraževanju s pomočjo sodobnih informacijskih in organizacijskih rešitev je potrebno združiti vse razpoložljive moči. Pri tem mislimo na samo učno vzgojno prakso, razvojno raziskovalne potenciale naših univerz in institutov ter pristojnih ministrstev. Obetavni potenciali se skrivajo v naših učiteljih, učencih, študentih in raziskovalcih, ki pa jih lahko izkoristimo, če so za to odprte ustrezne možnosti, ki so rezultat strateških usmeritev, za katerimi mora (žal) stati tudi denar.

Nekaj drobcev predvsem razvojno raziskovalnih prizadevanj prinašajo tudi prispevki v tej tematski številki, ki spremlja mednarodno multi konferenco Informacijska družba 2001 v podsklopu vzgoje in izobraževanja v informacijski družbi, ki ga že četrtrič organizirata Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede, in Institut Jožef Stefan. Letošnje srečanje poteka v okviru prireditve INFOS'01.

Vladislav Rajkovič,
Tanja Urbančič,
Mojca Bernik
uredniki tematske številke

Karikatura: Marko Kočever

* Ta tematska številka Organizacije je dosegljiva tudi na spletnem naslovu url: <http://lopes1.fov.uni-mb.si/IS/2001/org>.